

Titulació	Tipus	Curs
2500501 Història	FB	1
2502758 Humanitats	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Vicente Royo Perez

Correu electrònic: vicent.royo@uab.cat

Equip docent

Nuria Pacheco Catalan

Ferran Esquilache Marti

Jaume Oliver Bruy

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Cap prerequisit

Objectius

L'assignatura fa un recorregut generalista sobre les diverses etapes i els principals processos i esdeveniments que van tenir lloc durant l'Edat Mitjana, entre els segles V-XV, a través de diversos enfocaments temàtics de la ciència històrica (social, polític, econòmic, ideològic, cultural) i mitjançant activitats de caràcter teòric i pràctic.

L'objectiu principal de l'assignatura és proporcionar a l'alumnat els recursos adequats per adquirir el coneixement bàsic sobre el marc històric de l'Edat Mitjana, cosa que li servirà per fonamentar l'aprenentatge de moltes de les assignatures posteriors del grau.

Tot el contingut de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.

Competències

Història

- Contextualitzar els processos històrics i analitzar-los des d'una perspectiva crítica
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Humanitats

- Analitzar críticament la cultura contemporània.
- Analitzar críticament la cultura de l'actualitat i les circumstàncies històriques en què s'inscriu.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els processos històrics en què s'inscriu la cultura contemporània.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament el passat, la naturalesa del discurs històric i la funció social de la ciència històrica
2. Analitzar críticament el passat, la naturalesa del discurs històric i la funció social de la ciència històrica.
3. Aprendre de manera autònoma.
4. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
5. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi històrica.
6. Escriure en un text acadèmic utilitzant el vocabulari propi de la disciplina
7. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
8. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
9. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
10. Identificar les tensions socials i econòmiques que marquen el pas de l'Edat Mitjana a l'Època Moderna.
11. Interpretar la informació normativa localitzada als webs d'institucions normatives a Internet.
12. Interpretar la pluralitat i l'heterogeneïtat del desenvolupament cultural de la humanitat.
13. Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada a l'Edat Mitjana.
14. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
15. Organitzar i sintetitzar les diverses explicacions existents sobre les causes del canvi social en les diferents etapes històriques de la societat catalana
16. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
17. Reconèixer les bases de dades bibliogràfiques més idònies per obtenir les fonts sobre un tema determinat.
18. Treballar en equip respectant les diverses opinions.
19. Treballar en equip respectant tots els punts de vista.
20. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
21. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.

Continguts

1. L'Edat Mitjana: conceptes, etapes i eines.
2. De la desintegració de l'imperi romà a la fi de l'imperi carolingi (s. IV-X).
3. L'imperi bizantí: dels orígens al Cisma d'Orient (s. IV-XI).
4. Mahoma, l'islam i els primers estats islàmics (s. VII-X).
5. El feudalisme (s. XI-XIII).
6. Desintegració i reconstitució de l'imperi bizantí: de la dinastia Còmnenes a l'imperi llatí (s. XI-XIII).
7. Els tres califats: de la fitna a la fi del califat abbàssida (s. X-XIII).
8. Crisi i reconstrucció de l'Europa feudal (s. XIV-XV).
9. La fi de l'imperi bizantí: de la dinastia Paleòloga a la presa de Constantinoble (s. XIII-XV).
10. L'islam: de l'imperi mongol a la reunificació sota els turcs (s. XIII-XV).

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	21	0,84	2, 7, 9, 10, 8, 12, 11, 14, 20, 13, 17
Sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professorat	15	0,6	4, 1, 2, 5, 18, 16, 7, 9, 10, 8, 12, 14, 20, 13, 21, 19
Tipus: Supervisades			
Tutories d'orientació per a la confecció de treballs (orals i escrits) i per a la preparació del contingut teòric i pràctic	20	0,8	5, 9, 11, 14, 20, 13, 17, 21
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	49	1,96	9, 14, 15, 20, 13, 3, 21
Realització de treballs i comentaris analítics.	30	1,2	4, 2, 5, 6, 9, 12, 11, 14, 15, 20, 13, 17, 3, 21

1. Activitats dirigides:

- Classes teòriques dirigides pel professorat.
- Sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professorat. Les pràctiques poden tenir lloc fora de la UAB en forma de visites a museus, monuments o paisatges.
- Lectura comprensiva de textos i interpretació de cartografies, gràfics, taules i documents arqueològics.

2. Activitats supervisades:

- Tutorials d'orientació per a la confecció de treballs (orals i escrits) i per a la preparació del contingut teòric i pràctic.

3. Activitats autònomes:

- Estudi personal.
- Realització de treballs i comentaris analítics.

El professorat informarà al començament del curs de l'horari de tutorials presencials que tindrà al llarg del quadrimestre, amb la finalitat d'orientar a l'alumnat en la realització dels treballs i en la preparació general del contingut pràctic i teòric de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova de síntesi 1	30%	1,5	0,06	4, 1, 2, 5, 6, 16, 7, 9, 10, 8, 12, 15, 20, 13, 21
Prova de síntesi 2	30 %	1,5	0,06	4, 1, 2, 5, 6, 16, 7, 9, 10, 8, 12, 15, 20, 13, 21
Treball(s) pràctic(s)	40%	12	0,48	4, 1, 2, 5, 6, 18, 16, 7, 9, 8, 12, 11, 14, 15, 20, 13, 17, 3, 21, 19

Avaluació continuada

El sistema d'avaluació continuada es regirà per la realització de tres activitats. Tot seguit, s'expressen els tipus de prova i el percentatge que representa cadascuna en el global de l'avaluació:

1. Prova de síntesi 1: 30%.
2. Prova de síntesi 2: 30%.
3. Treball(s) pràctic(s): 40%.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informarà l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Per superar l'assignatura, s'ha d'obtenir una nota mitjana de 5 o superior entre totes les activitats avaluatives. A més, per poder fer mitjana, s'ha d'aprovar necessàriament una de les dues proves de síntesi amb una nota mínima de 5. També s'ha d'obtenir una nota mínima de 3,5 en les altres tasques d'avaluació. En cas de tenir unes notes inferiors, l'estudiant només podrà aprovar l'assignatura si es presenta i aprova l'examen de recuperació.

L'alumne/a que hagi suspès les dues proves de síntesi haurà de presentar-se a l'examen de recuperació, sigui quina sigui la mitjana ponderada final.

Qualsevol tasca avaluativa no feta o no lliurada serà qualificada com a 0 per a propòsits de fer mitjana.

Es podrà accedir a la recuperació sempre que les activitats d'avaluació hagen estat lliurades o realitzades en els terminis establerts pel professorat de l'assignatura. No es podrà presentar un exercici per primera vegada durant el període de recuperació.

Per participar en el procés de recuperació, l'estudiant ha d'haver estat avaluat en 2/3 parts de les proves avaluables.

La recuperació consistirà en una prova escrita a partir de tot el programa, que es realitzarà en la data establerta per la secretaria de la Facultat.

La nota màxima de recuperació serà un 5.

La recuperació en cap cas es considerarà una alternativa per a pujar nota.

L'estudiant rebrà la qualificació de "no avaluable" sempre que no hagi lliurat les 2/3 parts de les activitats d'avaluació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Aquells actes d'avaluació en què hi hagi hagut irregularitats (còpia, ús no autoritzat de la IA, etc.) no seran recuperables.

En tots els exercicis, es valorarà la correcció ortogràfica, la claredat expositiva i la correcció en la redacció. Les mancances greus en aquests aspectes podran suposar la no superació de l'assignatura.

Avaluació única

El sistema d'avaluació única es regirà per la realització de tres activitats. Tot seguit, s'expressen els tipus de prova i el percentatge que representa cadascuna en el global de l'avaluació:

1. Prova de síntesi 1: 30%.
2. Prova de síntesi 2: 30%.
3. Treball(s) pràctic(s): 40%.

El professorat anunciarà la primera setmana de classe, tant a l'aula com a través del Campus Virtual, la data única de realització i lliurament de les proves avaluatives.

En el moment de realització de les activitats avaluatives, el professor o la professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Per superar l'assignatura, s'ha d'obtenir una nota mitjana de 5 o superior entre totes les activitats avaluatives. A més, per poder fer mitjana, s'ha d'aprovar necessàriament una de les dues proves de síntesi amb una nota mínima de 5. També s'ha d'obtenir una nota mínima de 3,5 en les altres tasques d'avaluació. En cas de tenir unes notes inferiors, l'estudiant només podrà aprovar l'assignatura si es presenta i aprova l'examen de recuperació.

L'alumne/a que hagi suspès les dues proves de síntesi haurà de presentar-se a l'examen de recuperació, sigui quina sigui la mitjana ponderada final.

Qualsevol tasca avaluativa no feta o no lliurada serà qualificada com a 0 per a propòsits de fer mitjana.

Es podrà accedir a la recuperació sempre que totes les activitats d'avaluació hagen estat lliurades o realitzades en la data única establerta pel professorat de l'assignatura.

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per a l'avaluació continuada.

L'estudiant rebrà la qualificació de "no avaluable" sempre que no hagi lliurat les 2/3 parts de les activitats d'avaluació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés

disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0. (frase estàndard)

Aquells actes d'avaluació en què hi hagi hagut irregularitats (còpia, ús no autoritzat de la IA, etc.) no seran recuperables.

En tots els exercicis, es valorarà la correcció ortogràfica, la claredat expositiva i la correcció en la redacció. Les mancances greus en aquests aspectes podran suposar la no superació de l'assignatura.

Bibliografia

Bibliografia bàsica recomanada

Baschet, Jérôme: *La civilización feudal. Europa del año mil a la colonización de América*. Ciudad de México: Fondo de Cultura Económica, 2010.

Boucheron, Patrick, Denis Menjot i Marc Boone: *Historia de la Europa Urbana. II. La ciudad medieval*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2010.

Contamine, Philippe, Marc Bompaire, Stéphane Lebecq i Jean-Luc Sarrazin: *La economía medieval*. Madrid: Akal, 2000.

Donado Vara, Julián i Ana Echevarría Arsuaga: *Historia Medieval I (siglos V-XII)*. Madrid: UNED, 2014.

Donado Vara, Julián, Ana Echevarría Arsuaga i Carlos Baquero Goñi: *Historia Medieval II (siglos XIII-XV)*. Madrid: UNED, 2014.

Fiore, Alessio i Alma Poloni: *L'economia medievale. Un profilo storico (secoli V-XV)*. Carocci Editore, 2024.

García de Cortázar y Ruiz de Aguirre i José Ángel Sesma Muñoz: *Manual de Historia Medieval*. Madrid: Alianza Editorial, 2008 (quarta reimpressió, 2012).

Heather, Peter J.: *Emperadores y bárbaros: el primer milenio de la historia de Europa*. Barcelona: Crítica, 2018.

Herrin, Judith: *Bizancio: el imperio que hizo posible la Europa Moderna*. Barcelona: Editorial Debate, 2022.

Salrach i Marès, Josep Maria: *Entre Roma i el Renaixement. Història i textos de l'Occident Medieval*. Vic: Eumo, 2002.

Wickham, Chris: *Europa en la Edad Media. Una nueva interpretación*. Barcelona: Editorial Crítica, 2017.

Wickham, Chris: *The Donkey and the Boat. Reinterpreting the Mediterranean Economy, 950-1180*. Oxford: Oxford University Press, 2023.

Bibliografia complementària (obres generals per períodes i temes)

Arias Guillén, Fernando: *Las cruzadas. La guerra santa cristiana*. Madrid: Catarata, 2023.

Bartlett, Robert: *La formación de Europa. Conquista, civilización y cambio cultural, 950-1350*. València: Publicacions Universitat de València, 2003.

Bois, Guy: *La gran depresión medieval: siglos XIV-XV. El precedente de una crisis sistémica*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2001.

Bresh, Henri, Pierre Guichard i Robert Mantran: *Europa y el Islam en la Edad Media*. Barcelona: Editorial Crítica, 2001.

- Calvo Gómez, José Antonio: *El clero y los religiosos en la Edad Media*. Madrid: Editorial Síntesis, 2017.
- Faci Lacasta, Javier: *Introducción al mundo bizantino*. Madrid: Editorial Síntesis, 1996.
- Feller, Laurent: *Campesinos y señores en la Edad Media: siglos VIII-XV*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2015.
- García Espada, Antonio: *El imperio mongol*. Madrid: Editorial Síntesis, 2017.
- García Sanjuán, Alejandro: *Las sociedades islámicas clásicas (siglos VII-XV)*. Madrid: Editorial Síntesis, 2022.
- Guijarro González, Susana: *Enseñanzas, saberes y universidades en la Europa medieval*. Madrid: Editorial Síntesis, 2018.
- Haywood, John: *Los Hombres del Norte: la saga vikinga (793-1241)*. Barcelona: Ariel, 2016.
- Hilton, Rodney: *L'alliberament dels serfs. Els moviments camperols medievals i la revolta anglesa de 1381*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2013.
- Kennedy, Hugh: *Las grandes conquistas árabes*. Barcelona: Grupo Planeta, 2007.
- Maalouf, Amin: *Las cruzadas vistas por lo árabes*. Madrid: Alianza editorial, 1989.
- McKitterick, Rosamond: *La alta Edad Media. Europa 400-1000*. Barcelona: Crítica, 2002.
- Morsel, Joseph: *La aristocracia medieval: el dominio social en Occidente, siglos V-XV*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2008.
- Mitre Fernández, Emilio: *La Iglesia en la Edad Media*. Madrid: Editorial Síntesis, 2010.
- Sanz Serrano, Rosa: *Las migraciones bárbaras y la creación de los primeros reinos de Occidente*. Madrid: Editorial Síntesis, 1999.
- Toubert, Pierre: *Europa en su primer crecimiento. De Carlomagano al año mil*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2006.
- Vinyoles Vidal, Teresa: *Història de les dones a la Catalunya medieval*. Lleida: Pagès Editors, 2005.

Bibliografia instrumental

- Bonnassie, Pierre: *Vocabulario básico de la historia medieval*. Barcelona: Editorial Crítica, 1983.
- Duby, Georges: *Atlas histórico mundial*. Barcelona: Larousse, 2007.
- Kinder, Hermann i Werner Hilgemann: *Atlas Histórico Mundial*. Madrid: Editorial Istmo, 1999, 2 vol.
- Le Goff, Jacques i Jean-Claude Schmitt (eds.): *Diccionario razonado del Occidente Medieval*. Madrid: Ediciones Akal, 2003.
- Loyn, Henry Royston. *Diccionario Akal de Historia Medieval*. Madrid: Akal, 1998.
- MacKay, Angus i David Ditchburn (eds). *Atlas de Europa Medieval*. Madrid: Cátedra, 1999.
- Salrach i Marès, Josep Maria: *Entre Roma i el Renaixement. Història i textos de l'Occident Medieval*. Vic: Eumo, 2002.

Com citar i elaborar la bibliografia:

<https://www.uab.cat/web/estudia-i-investiga/com-citar-i-elaborar-la-bibliografia-1345708785665.html>

Programari

-

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	2	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	3	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	4	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	3	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	4	Català	segon quadrimestre	matí-mixt